

Law Firm School
accelerate to the right level

Jaarverslag

2020

Law Firm School
accelerate to the right level

Law Firm School
Postbus 10250
6500 MB NIJMEGEN
T 088 – 00 368 00
E info@thelawfirmschool.nl
I www.thelawfirmschool.nl

*Het jaarverslag kunt u ook downloaden
via de website van de Law Firm School.*

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. The Law Firm School algemeen	5
1.1 Mission statement	5
1.2 Deelnemende advocatenkantoren/leden	5
1.3 Deelnemers	6
1.4 Onderwijsmethode	6
1.5 De organisatie	8
2. De ontwikkelingen vanuit de LFS	10
3. De ontwikkelingen vanuit de Orde	11
4. Overzicht van de (door)ontwikkelde en gedoceerde vakken in 2020	12
5. Een vooruitblik	14
Bijlagen	
1. Samenstelling bestuur en ledenvergadering	15
2. De commissies van de LFS	16
3. Docentenoverzicht 2020	17
4. LFS curriculum 2020	23

Voorwoord

In het voorwoord bij het jaarverslag 2019 kon ik nog terugblikken op een jaar vol fysieke onderwijsbijeenkomsten ondersteund door een state of the art e-learning platform. In 2020 blik ik terug op een jaar dat werd gedomineerd door Covid-19 en waarin de LFS geheel haar toevlucht moest nemen tot dat e-learning platform en fysieke bijeenkomsten onmogelijk waren. Een uitdagend jaar, zeker nu iedereen het erover eens is dat het samenkomen, elkaar leren kennen en bouwen aan je netwerk een enorm waardevol onderdeel is van de LFS. Met trots constateer ik dat het onderwijs in 2020 ondanks dit gemis buitengewoon goed is gegaan.

Binnen enkele dagen na de aankondiging van de eerste lockdown hadden de docenten de fysieke bijeenkomsten aangepast en werd vrijwel naadloos overgeschakeld naar onderwijs via het e-learning platform. Met een sterke ondersteuning van de LFSO lieten zowel docenten als deelnemers een grote inzet, flexibiliteit en ambitie zien, en kon het volledige onderwijs -inclusief examinering- geheel volgens schema doorgaan.

De 224 deelnemers van de beide startende cohorten moesten hun on-line werk combineren met een on-line opleiding. Hoe lastig is het om je loopbaan helemaal vanuit huis te moeten starten, geen collega's te ontmoeten en dan nog gemotiveerd een opleiding te moeten volgen! Toch speelden deze advocaat-stagiaires het klaar en ook mochten 191 deelnemers hun certificaat in ontvangst nemen. Helaas niet in een feestelijke bijeenkomst, maar wel met een brief en cadeau van het LFS-bestuur.

Naast het verzorgen van onderwijs voor de lopende cohorten bleef de LFS betrokken bij de ontwikkeling van de BA2021. Er is veelvuldig gesproken over de precieze invulling en de wijze waarop één en ander zal worden getoetst en geborgd. Ook is hard gewerkt aan het aanpassen van alle vakken, het volledig opnieuw vormgeven en inrichten van het e-learning platform, het herschrijven van de studiegids en het opleidingsreglement en het voorbereiden van de docenten op de nieuwe opleiding.

2020 was een memorabel jaar dat ondanks alle Covid-19 problematiek voor de LFS goed is verlopen. Graag bedank ik op deze plaats iedereen die hier, op welke wijze ook, aan heeft bijgedragen.

Brechje van der Velden
Voorzitter LFS

1. The Law Firm School algemeen

1.1 Mission statement

De Law Firm School (LFS) is een samenwerkingsverband van de Nederlandse vestigingen van 16 internationaal opererende advocatenkantoren die gezamenlijk de door hen aangenomen net afgestudeerde juristen beter en sneller op het gewenste kwaliteitsniveau willen brengen dan mogelijk is via de reguliere advocatenopleiding. De LFS slaat een brug tussen de universitaire rechtenstudie en de (internationale) rechtspraktijk van de leden. Het doel van de opleiding is de ontwikkeling van de vakbekwaamheid van de advocaat-stagiaires. De nadruk ligt op het verdiepen en verbreden van kennis en het toepassen van vaardigheden in de praktijk.

De Law Firm School biedt een onderwijsprogramma waarin het voor deze kantoren benodigde kwaliteitsniveau het uitgangspunt is en waarmee bovendien aan een groot gedeelte van de opleidingsverplichtingen van de advocatenstage wordt voldaan, zoals deze door de Orde verplicht zijn gesteld. Het programma start tweemaal per jaar.

De kennisverwerving wordt ten gevolge van het onderwijs van de Law Firm School geconcentreerd in de eerste anderhalf jaar, waardoor stagiaires vanaf de tweede helft van hun stage volledig beschikbaar zijn voor de praktijk.

1.2 Deelnemende advocatenkantoren/leden

De volgende internationale advocatenkantoren zijn lid:

- Allen & Overy LLP
- Baker McKenzie N.V.
- Dentons N.V.
- Clifford Chance LLP
- DLA Piper Nederland N.V.
- Freshfields Bruckhaus Deringer LLP
- Hogan Lovells International LLP
- Houthoff Coöperatief U.A.
- Jones Day
- Linklaters LLP
- Loyens & Loeff N.V.
- NautaDutilh N.V.
- Norton Rose Fulbright LLP
- Stibbe N.V.
- Simmons & Simmons LLP
- Van Doorne N.V.

1.3 Deelnemers

In 2020 zijn in maart en september onderwijsgroepen bij de LFS gestart. In de cyclus Voorjaar 2020 startten 128 deelnemers verdeeld over 5 groepen. In de cyclus Najaar 2020 begonnen 96 deelnemers aan hun onderwijs van de Law Firm School, verdeeld over 4 groepen. Er waren dit jaar geen losse inschrijvingen voor LFS-vakken.

1.4 Onderwijsmethode

Het onderwijs dat de LFS geeft, moet zorgdragen voor een solide fundament, met kennis en inzicht in en over het recht, juist op het gebied van de kernvakken. De kwaliteit van de docenten en de onderwijsmethode en -structuur spelen daarbij een belangrijke rol.

*Non multa, sed multum*¹.

De LFS hanteert de volgende didactische uitgangspunten:

1. alle stagiaires van de leden zijn verplicht de LFS-opleiding te volgen in dezelfde vakken; de LFS kent geen keuzevakken;
2. vaste groepen van maximaal 30 deelnemers zodat tijdens de onderwijsbijeenkomsten ruim gelegenheid is voor interactie tussen deelnemers en docenten en deelnemers onderling;
3. de deelnemers zijn zelf verantwoordelijk voor het opdoen van voldoende voorkennis. Als handreiking ontwikkelt de LFS per vak een entreeboek, waarin die onderwerpen besproken worden die de deelnemers dienen te beheersen alvorens ze deelnemen aan het onderwijs;
4. voldoende afwisseling in onderwijsvormen zoals de behandeling van een 'rode draad casus', deelnemerspresentaties, discussies, individuele opdrachten, groepsopdrachten, rollenspellen, het stellen van verschillende soorten vragen incl. zoemsessies en het gezamenlijk maken van een oefenexamen, afhankelijk van het onderwerp;
5. optimale voorbereiding van alle deelnemers aan de bijeenkomsten, te toetsen door middel van de verplichting tot het maken een huiswerkopdracht voorafgaand aan de bijeenkomst. Dat kan zijn het maken van een multiple choice toets op het e-learning platform, het beantwoorden van een open vraag, het uitwerken van een groepsopdracht of de voorbereiding van een presentatie voor de bijeenkomst. Op basis van de door de deelnemers behaalde resultaten of ingeleverde uitwerkingen van dit huiswerk, kan de docent zich ook een indruk vormen van het niveau van de deelnemersgroep;
6. stof die de deelnemers zich eenvoudig zelf eigen kunnen maken, wordt enkel aangeboden via het e-learning platform in zogenaamde Thuisstudiemodules. Deze stof wordt klassikaal dus niet aangeboden, tenzij verdiept;

¹ Niet veel (weetjes), maar wel grondig (begrip).

7. het curriculum sluit aan op het Masterniveau van de universiteiten; dit is een uitgangspunt dat aan de gekozen didactiek ten grondslag ligt;
8. deelnemers beschikken niet of nauwelijks over praktijkervaring; dit is een uitgangspunt dat aan de gekozen didactiek ten grondslag ligt;
9. de deelnemers moeten in staat zijn de examens van de Beroepsopleiding Advocaten in één keer met succes af te ronden²,
10. er wordt zoveel mogelijk geroosterd in aaneengesloten blokken van 2 of 5 dagdelen, met tussentijdse pauzes, maaltijden en een overnachting³;
11. ten behoeve van een optimale groepsdynamiek worden de deelnemers van de verschillende kantoren zo gelijkmatig mogelijk over de groepen verdeeld.

De kwaliteit van het LFS-onderwijs wordt bepaald door een aantal factoren:

- de LFS-deelnemers vormen een homogene groep. Deze homogeniteit komt tot uitdrukking door de relatief gelijke carrièreambitie, zeer vergelijkbare (internationaal-commerciële) praktijkuitoefening en grote motivatie om bij de LFS te scoren (mede vanwege de druk die vanuit het eigen kantoor op de deelnemers wordt uitgeoefend). Voor de docenten heeft dit tot onmiddellijk gevolg dat zij beter kunnen bepalen wat en hoe te doceren, en met welke diepgang. Voor de deelnemers is het onmiddellijke gevolg dat zij ook onderling beter de stof kunnen bespreken en daarover onderling en met de docent in dialoog kunnen treden.
- alle deelnemers zijn werkzaam op de 16 kantoren die zich elk verbonden hebben om de deelnemers te stimuleren om zich op de contacturen voor te bereiden door het bestuderen van het aangegeven studiemateriaal en om het onderwijs te volgen.
- de 16 kantoren krijgen tussentijds de studieresultaten van de op hun kantoor werkzame deelnemers aan het LFS-onderwijs, met de mogelijkheid om aan hun eigen deelnemers feedback te geven.
- alle deelnemers die het LFS-onderwijs hebben gevolgd ontvangen, na aan de kwalificatie-eisen te hebben voldaan, in een gezamenlijke bijeenkomst uit de hand van een partner van hun eigen kantoor een certificaat, eventueel met een judicium.
- de docenten zijn in meerderheid afkomstig uit de kring van partners van de LFS kantoren. De deelnemers beoordelen hen schriftelijk via evaluatieformulieren en mondeling via het cohortvertegenwoordigersoverleg. De docenten evalueren hun eigen bijeenkomst schriftelijk via evaluatieformulieren en mondeling in het docentenoverleg. Een bespreking van de evaluatieresultaten is een vast agendapunt van de ledenvergadering.
- de deelnemers en de docenten beoordelen telkens de door hen bijgewoonde onderdelen van de LFS-opleiding. Aan deze evaluaties worden, indien nodig, consequenties verbonden door het bijstellen van het onderwijs en het materiaal en het geven van aanwijzingen aan en eventueel het vervangen van docenten.

² Indien nodig krijgen zij de gelegenheid om gebruik te maken van de hen openstaande herkansingen.

³ In 2020 was dit door Covid helaas niet te realiseren.

1.5 De organisatie

Jaarlijks wordt conform de statuten ten minste één ledenvergadering gehouden. Daarin wordt onder meer aan de orde gesteld:

- samenstelling van het bestuur;
- de jaarrekening;
- benoeming van de hoofddocenten;
- wijzigingen in het curriculum van de LFS;
- wijzigingen in de didactiek van de LFS;
- de evaluaties van het onderwijs en in reactie daarop eventueel te treffen maatregelen.

De voorzitter van het Bestuur fungeert als voorzitter van de ledenvergadering. De ledenvergaderingen worden bijgewoond door één vertegenwoordiger van elk lid, meestal de voorzitter van het bestuur van het betreffende advocatenkantoor of een andere prominente partner. Deze vertegenwoordiger moet bevoegd zijn om het lid ten aanzien van alle geagendeerde onderwerpen, zonder beperkingen (en met name zonder nadere last of ruggenspraak) te vertegenwoordigen. De vertegenwoordiger laat zich veelal in de ledenvergadering vergezellen door een functionaris die in zijn/haar organisatie belast is met de opleiding van advocaat-stagiaires. Het Bestuur heeft een raadgevende stem.

Het Bestuur van de LFS bestaat uit zeven bestuursleden en is als volgt samengesteld:

- 2 leden zijn hoogleraar in door de LFS te doceren rechtsgebieden en worden benoemd door de ledenvergadering (de "universitaire bestuursleden");
- 3 leden van het bestuur zijn advocaat, (kandidaat)notaris of fiscalist bij een van de leden en worden benoemd door de ledenvergadering (de "Advocatenbestuursleden");
- 1 lid is zowel advocaat bij een van de leden als hoogleraar en is benoemd door de ledenvergadering;
- Het zevende lid van het bestuur fungeert als voorzitter van het bestuur, is advocaat, (kandidaat)notaris of fiscalist bij een van de leden en wordt benoemd door de ledenvergadering.

De reden voor deze samenstelling van het bestuur is om enerzijds het academisch niveau en anderzijds de praktijkgerichte invalshoek van de opleiding te waarborgen. Besluiten van het bestuur omtrent onderwerpen met betrekking tot het door de LFS te geven onderwijs in de ruimste zin, behoeven instemming van ten minste één van de universitaire bestuursleden, zodat het academisch niveau van de opleiding gewaarborgd blijft. Voorts geldt dat voor elk besluit een meerderheid van de stemmen nodig is, zodat ook de inbreng vanuit de advocatuur gewaarborgd is.

Een overzicht van de samenstelling van het bestuur en de ledenvergadering vindt u in de bijlage op pag. 15 van dit verslag.

Het Bestuur van de LFS wordt geadviseerd door drie commissies, te weten:⁴

- 1. Examencommissie:** Het is voor de deelnemers mogelijk om beroep in te dienen bij de Examencommissie van de LFS tegen:
 - beslissingen inzake uitsluiting van een LFS examen;
 - toegekende examencijfers, voor zover het examencijfer van belang is voor het behalen van het LFS-certificaat, of voor het toekennen van een judicium;
 - alle overige kwesties ter zake onderwerpen die rechtstreeks samenhangen met het Examenreglement en waarin niet in het Examenreglement is voorzien.De te volgen procedure is vastgelegd in het Reglement Examencommissie Law Firm School;
- 2. Financiële commissie:** de Financiële commissie ondersteunt en adviseert de penningmeester van de LFS en behartigt de belangen van de leden;
- 3. Beroeps- en geschillencommissie:** de Beroeps- en geschillencommissie is het orgaan waar de leden of aanvragers het verzoek kunnen indienen om bindend te beslissen over besluiten van de ledenvergadering met betrekking tot de toetreding van een aanvrager tot lid, uitzetting of opzegging van leden, inleggeld en een jaarlijkse contributie. De Beroeps- en geschillencommissie zal tevens bindend adviseren in geval van geschillen omtrent het Convenant.

Een overzicht van de samenstelling van deze commissies vindt u in de bijlage op pag. 16 van dit verslag.

Dr. mr. Nora Streep is als executive manager primair verantwoordelijk voor de gang van zaken binnen de LFS. Tot haar taken behoren:

- het evalueren van externe partijen: inzet onderwijskundige ondersteuning
- verdere ontwikkeling van de opleiding, waaronder begrepen digitalisering
- aanspreekpunt zijn voor de Law Firm School Office (LFSO) op gebied van onderwijs en financiën.

De organisatie van het onderwijs en de ondersteuning van het bestuur, de ledenvergadering, de diverse commissies en de executive manager worden verzorgd door de Law Firm School Office. LFSO wordt gevormd door medewerkers van het CPO van de Radboud Universiteit.

⁴ Met het ingaan van de vernieuwde beroepsopleiding advocatuur in het voorjaar van 2021 zal deze structuur veranderen.

De cursushosts van de LFS zijn degenen die de zorg dragen voor de begeleiding van docenten en deelnemers tijdens de klassikale bijeenkomsten en voor een goede logistiek ter plaatse.

2. De ontwikkelingen vanuit de LFS

Sinds vrijdag 13 maart 2020 zijn landelijke maatregelen van kracht in verband met Covid-19. Doordat iedereen zo veel mogelijk thuis moet werken en bijeenkomsten verboden werden en zijn, hebben deze maatregelen grote gevolgen gehad (en nog steeds) voor het onderwijs van de LFS. De LFS heeft alles in het werk gesteld om de deelnemers 1) geen achterstand te laten oplopen in de opleiding en 2) ze zo goed mogelijk voor te bereiden op de landelijke examens.

In eerste instantie is per vak gekeken naar de meest effectieve manier om de deelnemers het onderwijs te laten afronden, waarbij rekening is gehouden met de belastbaarheid van de (hoofd)docenten en ook de agenda van de deelnemers. Een enkele klassikale bijeenkomst is daarbij vervangen door een opdracht waarop de deelnemers uitgebreid feedback hebben gekregen. Vanaf 16 april 2020 zijn alle onderwijsbijeenkomsten online aangeboden via het digitale klaslokaal op het LFS e-learning platform.

Voordat het eerste online onderwijs kon plaatsvinden was er veel werk te verzetten. Zo moest de digitale leeromgeving geschikt worden gemaakt voor het hosten van bijeenkomsten met veel deelnemers tegelijk, wat niet alleen technisch een enorme uitdaging bleek. Ook docenten moesten worden begeleid en getraind in het gebruik van de online tools. De informatievoorziening naar de deelnemers moest strak worden gemonitord en per sessie moest een moderator gereed staan om in te kunnen grijpen als er iets misging. En geregeld ging er iets mis, bijvoorbeeld omdat de techniek het liet afweten, een docent problemen met de Wifi had of de deelnemers vanwege de firewalls van hun kantoorcomputer niet konden inloggen. Daarnaast moest zwaar worden ingezet op back-ups, technische ondersteuning, aanpassing van de gebruikershandleiding en vooroverleg met de docenten.

Omdat het volgen en geven van online onderwijs meer energie en concentratievermogen vraagt, zijn alle bijeenkomsten ingekort. Ieder dagdeel duurde twee maal één uur, met een kwartier pauze. Omdat de docenten tegelijkertijd op een andere manier (via chats en polls en andere online tools) interactie moesten zoeken met de deelnemers, was er wel uitlooptijd mogelijk, waar ook de deelnemers al rekening mee hielden. De sessies vergden dus een omslag van docenten en deelnemers en het was zoeken naar de juiste balans tussen interactie en overdracht.

Behalve hun programma en materiaal moesten de (hoofd)docenten ook de toetsen aanpassen aan de nieuwe situatie. Veelal is gekozen voor een digitale toets op een vast tijdstip, maar in een enkel geval is gekozen voor een casus waarover een essay moest worden geschreven of een opdracht gemaakt. De deelnemers konden zelf kiezen wanneer ze hier mee aan de slag gingen, mits ze hun uitwerking maar binnen 48 uur na het vrijgeven van de casus hadden ingeleverd.

Docenten hadden nauwelijks tot geen ervaring met het geven van online onderwijs en de eerste bijeenkomsten waren veelal een ingekorte versie van wat men gewoonlijk live op locatie doet. Online onderwijs vraagt echter om meer structuur en om meer geplande interactie. Polls bleken erg makkelijk in het gebruik en erg gewaardeerd door de deelnemers. Naarmate docenten zelfverzekerder raakten, werden er ook meer tools in gebruik genomen, zoals Kahoot, Mentimeter en breakout rooms.

3. De ontwikkelingen vanuit de Orde

De ontwikkelingen vanuit de Orde staan in het teken van de nieuwe Beroepsopleiding Advocaten die in maart 2021 van start is gegaan.

In december 2019 en in januari 2020 heeft de LFS met de hoofddocenten de eerste overleggen gevoerd over de nieuwe opleiding en de implicaties voor de LFS. Twee factoren spelen een belangrijke rol. Allereerst zal de LFS minder dagdelen ter beschikking hebben voor het onderwijs en bovendien zullen de deelnemers in die dagdelen ook vaardigheidstrainingen moeten volgen. Ten tweede is de LFS niet langer gebonden aan een lange lijst toetstermen per vak.

De LFS wil van deze gelegenheid gebruik maken om over te kunnen stappen op probleemgestuurd onderwijs. Omdat het onmogelijk is om de deelnemers alles over het recht bij te brengen, wil de LFS ze vooral bijbrengen hoe ze zelfstandig met een casus aan het werk kunnen: hoe pak je dat aan, wat heb je nodig en waar vind je informatie? Onze docenten zullen ze dus niet langer vertellen hoe het recht in elkaar zit, maar het de deelnemers zelf laten ervaren.

De hoofddocenten van de eerste vakken (Belastingrecht, Burgerlijk recht ¹⁵, Ondernemingsrecht, Procederen & presenteren en Schriftelijke vaardigheden) hebben de handschoen enthousiast opgepakt. Er zijn veel nieuwe casus ontwikkeld, die weer voorzien zijn van geheel nieuw voorbereidingsmateriaal.

⁵ Het vak burgerlijk recht komt zowel in jaar 1 als in jaar 2 aan bod.

Om de deelnemers zo goed mogelijk te ondersteunen bij de voorbereiding op de bijeenkomsten is het nieuwe materiaal niet alleen beperkter in omvang, maar ook verrijkt met animaties en infographics. Zo wordt de stof aantrekkelijker en overzichtelijker.

In datzelfde kader wordt ook de reeks entreeboeken verder uitgebreid. In het voorjaar van 2021 verschijnt het entreeboek Belastingrecht.

De klassikale bijeenkomst krijgt ook een geheel andere opzet, waarbij de deelnemers voornamelijk zelfstandig of in groepjes met de stof bezig zijn. De docent begeleidt de groepjes en zorgt aan het einde van elk onderdeel voor een nabespreking met feedback en wrap-up. Omdat onduidelijk is hoe de wereld er in juni 2021 uit zal zien is er een plan van aanpak ontwikkeld voor zowel online onderwijs als voor bijeenkomsten op locatie.

In verband met de start van de inschrijvingen voor de nieuwe opleiding is in 2020 de website van de LFS hierop aangepast. Dit kon slechts beperkt. Er moeten nog goede afspraken worden gemaakt met de Orde, bijvoorbeeld over welke rol de LFS zal spelen bij de (advisering over de) toelating van deelnemers tot de integratieve dag van de Orde. Hierdoor is ook niet geheel duidelijk hoe de LFS de deelnemers het beste hierop kan voorbereiden.

4. Overzicht van de (door)ontwikkelde en gedoceerde vakken in 2020

Burgerlijk recht: Het onderwijs heeft online plaatsgevonden. De presentaties zijn ingekort en toegespitst op de beste voorbereiding op het landelijk examen. Het onderdeel ADR (belangrijk voor de LFS kantoren, maar niet voor het landelijk examen) is bij het online onderwijs komen te vervallen en vervangen door een weblecture.

Bestuursrecht: Het onderwijs heeft online plaatsgevonden. De presentaties zijn ingekort en toegespitst op de beste voorbereiding op het landelijk examen. Daarbij zijn de onderwerpen herverdeeld over de dagdelen om overlap te voorkomen. Een optionele examentraining is toegevoegd aan het einde van het vak.

De Jaarrekening: Het onderwijs van dagdelen 1 en 2 heeft in kleine groepjes op de kantoren plaatsgevonden. Dagdelen 3 en 4 hebben eenmalig gewerkt met een vervangende opdracht. De tweede ronde vond dit onderwijs online plaats met behulp van de interactieve tool Mentimeter. Daarbij zijn er meer kleine oefencasus in het onderwijs verwerkt die de ronde ervóór gebruikt waren voor de vervangende opdracht. Deze praktische voorbereiding op het examen is door de deelnemers goed gewaardeerd.

Ondernemingsrecht: Het onderwijs heeft online plaatsgevonden. De presentaties zijn ingekort en toegespitst op de beste voorbereiding op het LFS-examen. Zeer tot onze spijt is het onderdeel vol stellingen en vragen aan de curator komen te vervallen. Dit om de deelnemers niet onnodig te belasten met meer online bijeenkomsten dan nodig.

Belastingrecht: Onderwijs en examen hebben online plaatsgevonden.

Financieel toezichtrecht: Onderwijs en examen hebben online plaatsgevonden. De ene cyclus bleek de opzet waarbij deelnemers elkaar presentaties moesten geven over deelonderwerpen uit het programma een groot succes (online zelf heel actief kunnen zijn, werd erg gewaardeerd) en de volgende cyclus vond men het onprettig. Succes van een werkvorm is dus niet alleen afhankelijk van de juiste werkvorm om een doel te bereiken, of van de juiste aanpak van de docent, maar ook van de mindset en bereidheid tot inzet van de deelnemers.

Informatie- en bewijsvergaring: Het onderwijs heeft online plaatsgevonden. De presentaties zijn ingekort en toegespitst op de beste voorbereiding op het landelijk examen.

Financiering, zekerheden en insolventie: Het onderwijs heeft online plaatsgevonden. De presentaties zijn ingekort en toegespitst op de beste voorbereiding op het landelijk examen. Het interactieve dagdeel waarbij deelnemers een curator het hemd van het lijf kunnen vragen is bij het online onderwijs komen te vervallen. De Kahootquiz is behouden en wederom goed bevallen.

Een overzicht van de (hoofd)docenten die het onderwijs voor deze vakken hebben verzorgd, vindt u in de bijlage op pag. 17 van dit verslag.

Een overzicht van de programma's van de gedoceerde vakken vindt u in de bijlage op pag. 23 van dit verslag.

5. Een vooruitblik

In 2021 zal de nieuwe opleiding van start gaan. De in hoofdstuk 3 genoemde ontwikkelingen zetten we in 2021 dus voort. Omdat onduidelijk is of dit onderwijs online of op locatie zal plaatsvinden, worden beide mogelijkheden goed voorbereid. In het kader van het probleemgestuurd onderwijs vraagt dit de invoering van meer online tools, zoals wikipagina's en workshops, zodat het e-learning platform ook het geven van peer-to-peer feedback faciliteert en dus bij online onderwijs kan worden ingezet.

De ervaring die de LFS nu opdoet met alle online tools, zal zeker ingezet blijven worden. Wel wordt de tweede functie van de LFS, als mogelijkheid om de medestagiaires uit de jaarlaag te leren kennen, met ze van gedachten te wisselen en goede banden mee aan te gaan, niet gemist. Zodra het weer kan en mag zal de LFS dus zeker weer bijeenkomsten op locatie gaan organiseren.

Of bijeenkomsten nu op locatie of online plaatsvinden, het probleemgestuurd onderwijs vereist een geheel andere aanpak van de bijeenkomst door de docenten. In 2021 zullen dus alle LFS docenten training ontvangen om deze onderwijsvorm zo goed mogelijk uit te kunnen voeren. Doel is uiteindelijk dat de deelnemers actief met de stof aan de slag gaan. De docenten leren hoe ze dat het beste kunnen begeleiden.

Daarnaast zal een steeds verdere integratie van de cognitie en vaardigheden plaatsvinden, waarbij de focus steeds verder komt te liggen op het aanleren van de belangrijkste competenties van de advocaat. Zo is het belangrijker dat de stagiair leert hoe zij/hij zich gericht en efficiënt nieuwe kennis eigen kan maken dan te focussen op specifieke cognitieve informatie die immers snel kan verouderen. Een verschuiving dus van *just-in-case* naar *just-in-time learning*. Ook wordt veel aandacht besteed aan het op juiste en correcte wijze verwoorden van zaken, zowel schriftelijk als verbaal. Het invoeren van een mondelinge toets is hier onderdeel van, evenals een training in presenteren en pleiten in groepjes van maximaal 7 personen.

Het is de bedoeling om op de langere termijn de eigen leerbehoefte van de stagiair leidend te laten zijn in het opleidingsproces; de stagiair kan zelf aangeven over welke competenties zij/hij al beschikt en in welke zij/hij nog verdere bijgeschoold moet worden om aan de eindtermen te voldoen.

Bijlage 1

Samenstelling Bestuur

Het bestuur van de Law Firm School werd in het verslagjaar gevormd door:

- Mr. Brechje van der Velden (voorzitter)
advocaat Allen & Overy LLP
- Prof. mr. Tom Barkhuysen
hoogleraar Staat- en bestuursrecht, Universiteit Leiden, advocaat Stibbe N.V.
- Mr. Dirk Jan Duynstee
Advocaat Clifford Chance LLP
- Mr. drs. Harald Spruit
Advocaat Freshfields Bruckhaus Deringer LLP
- Prof. mr. Michael Veder
hoogleraar Burgerlijk recht, Radboud Universiteit
- Mr. Freerk Vermeulen
advocaat NautaDutilh N.V.
- Prof. mr. drs. Iris Wuisman
Hoogleraar Ondernemingsrecht, Universiteit Leiden

Samenstelling Ledenvergadering

In het verslagjaar waren de Leden door de volgende partners vertegenwoordigd:

Allen & Overy:	Mr. Brechje van der Velden
Baker McKenzie:	Mr. Valérie van den Berg
Dentons	Mr. Wendela Raas
Clifford Chance:	Mr. Dirk Jan Duynstee
DLA Piper:	Mr. Paul Hopman
Freshfields:	Mr. drs. Harald Spruit
Hogan Lovells:	Mr. Klaas Bisschop
Houthoff:	Mr. Jan Willem de Groot
Jones Day:	Mr. Gerjanne te Winkel
Linklaters:	Mr. Jan Willem de Boer
Loyens & Loeff:	Mr. Klaas Wiersma
NautaDutilh:	Mr. Petra Zijp
Norton Rose Fulbright:	Mr. Daphne Broerse
Simmons & Simmons:	Mr. Gijs ter Braak
Stibbe:	Mr. Duco de Boer
Van Doorne:	Mr. Saskia Laseur

Bijlage 2 | De commissies van de LFS

Samenstelling Examencommissie

- Prof. dr. mr. E. Bauw,
hoogleraar Privaatrecht, Universiteit van Utrecht
- Prof. dr. Steven Perrick (voorzitter),
hoogleraar Bijzondere onderwerpen Notarieel recht, Universiteit van Amsterdam
- Prof. mr. Frank van Ommeren,
hoogleraar Staats- en bestuursrecht, Universiteit van Amsterdam

Samenstelling Financiële commissie

- Mr. Freerk Vermeulen (voorzitter), *advocaat NautaDutilh*
- Mr. Duco de Boer, *advocaat Stibbe*
- Mr. Dirk Jan Duynstee, *advocaat Clifford Chance*
- Mr. Lodewijk Berger, *advocaat Jones Day*
- Mr. Hugo Reumkens, *advocaat Van Doorne*

Samenstelling Beroeps- en geschillencommissie

- Prof. mr. A.J. van den Berg (voorzitter),
bijzonder hoogleraar Privaatrecht Erasmusuniversiteit Rotterdam
- Jhr. mr. J.L.R.A. Huydecoper,
voormalig advocaat-generaal Hoge Raad der Nederlanden
- Mr. A.D. Kiers-Becking,
vice-president Gerechtshof Den Haag

Bijlage 3 | Docentenoverzicht 2020

Belastingrecht

Hoofddocent:

Drs. P.H.M. Flipsen (*Simmons & Simmons*)

Docententeam:

- Mr. M.D. Bosch (*Loyens & Loeff*)
- Mr. P. van den Brink (*NautaDutilh*)
- Mr. S. Dikmans (*Houthoff*)
- Mr. A. Fortuin (*Hogan Lovells*)
- Mr. P.E. Halprin (*Dentons*)
- Mr. M. Hoelen (*Baker McKenzie*)
- Mr. J.C. Ku (*DLA Piper*)
- Mr. J.W. Kop (*Houthoff*)
- Mr. L. Luijks (*Allen & Overy*)
- Mr. dr. S.J. Mol-Verver (*Universiteit van Amsterdam*)
- Mr. L.F. van Orden (*Allen & Overy*)
- Mr. P.O.A. Pinkse (*Loyens & Loeff*)
- Mr. C. Presilli (*Houthoff*)
- Mr. E.B. van der Stok (*Freshfields Bruckhaus Deringer*)
- Mr. R. Veenhoven (*Loyens & Loeff*)
- Mr. C. Wisman (*Universiteit van Amsterdam*)

Bestuursrecht

Hoofddocenten:

Mr. J.R. van Angeren (*Stibbe*)

Docententeam:

- Mr. V. Affourtit (*Houthoff*)
- Mr. R.J.G. Bäcker (*BarentsKrans*)
- Mr. E.C. Berkouwer (*Stibbe*)
- Mr. A. Blokhuis (*Van Doorne*)
- Prof. mr. A.B. Blomberg (*NGNB Advocaten*)
- Mr. L. van Boven (*Stibbe*)
- Mr. D. Brugman (*College van beroep voor het bedrijfsleven*)
- Mr. R.J. de Heer (*Loyens & Loeff*)
- Mr. C. Kniestedt (*Van Doorne*)

- Mr. P. Knol (*Gerechtshof Amsterdam*)
- Mr. dr. L.M. Koenraad (*Rechtbank Gelderland*)
- Mr. B. Koolhaas (*DLA Piper*)
- Mr. G. Koop (*Loyens & Loeff*)
- Mr. P.J. Kreijger (*Visser, Schaap & Kreijger*)
- Mr. drs. S. Lanshage (*Gerechtshof Midden – Nederland*)
- Mr. E.C. van der Maden (*Stibbe*)
- Mr. L.P.W. Mensink (*WinthagenMensink Advocaten*)
- Mr. P. Nihot (*Gerechtshof Midden – Nederland*)
- Mr. J.J. Peelen (*Dentons*)
- Mr. drs. T.G.M. Simons (*College van beroep voor het bedrijfsleven*)
- Mr. B. Vis (*Norton Rose Fulbright*)
- Mr. N. Walgemoed (*Stibbe*)
- Mr. B.J. Walraven (*Walraven Advocatenpraktijk*)
- Mr. L.S. Westendorp (*Stibbe*)

Burgerlijk recht

Hoofddocenten:

Mr. P.E. Ernste (*NautaDutilh*) (vanaf 1-7-2020)

Mr. R.S. Meijer (*Houthoff*)

Mr. A. Steneker (*Radboud Universiteit*)

Docententeam:

- ▪ Mr. H.J. van der Baan (*Allen & Overy*)
- Mr. V.L. van den Berg (*Baker McKenzie*)
- Mr. M.H.S. Berghuijs (*TOON Advocaten*)
- Mr. S.L. Boersen (*Stibbe*)
- Mr. C.R. Christiaans (*DLA Piper*)
- Mr. J.J. Dammingh (*Radboud Universiteit*)
- Mr. N. Dempsey (*Houthoff*)
- Mr. W. van Eekhout (*Van Doorne*)
- Mr. P.E. Ernste (*NautaDutilh*)
- Mr. P.A. Fruytier (*Houthoff*)
- Mr. K.W.C. Geurts (*Wijn en Stael Advocaten*)
- Mr. T.R.B. de Greve (*Stibbe*)
- Mr. R.F. Groos (*Gerechtshof Den Haag*)
- Mr. R.G. Hendrikse (*Van Doorne*)

- Mr. K. Hoogenboezem (*Dentons*)
- Mr. W.J.P. Jongepier (*Dentons*)
- Dr. R.J.Q. Klomp (*Gerechtshof Amsterdam*)
- Prof. mr. H.B. Krans (*Universiteit Leiden*)
- Mr. E. Loesberg (*Rechtbank Oost Brabant*)
- Mr. L.H. Rammeloo (*Van Doorne per 1-4-2019 TACT Advocaten*)
- Mr. dr. L. Reurich (*Gerechtshof Den Haag*)
- Prof. mr. H.N. Schelhaas (*Erasmus Universiteit Rotterdam*)
- Mr. R. Schellaars (*Simmons & Simmons*)
- Mr. A.J.J.G. Schijns (*Beer Advocaten*)
- Mr. D.F.H. Stein (*Radboud Universiteit*)
- Mr. A. Steneker (*Radboud Universiteit*)
- Mr. M. Wallart (*C-Legal*)
- Mr. T.H.M. van Wechem (*Law at Work*)

Financieel toezichtrecht

Hoofddocenten:

Prof. mr. C.W.M. Lieveerse (*Loyens & Loeff*)

Prof. mr. R.P. Raas (*Stibbe*)

Docententeam:

- Mr. T.G.A. Alferink (*Baker McKenzie*)
- Mr. A. Berket (*Simmons & Simmons*)
- Mr. B. Bierman (*Finnius Advocaten*)
- Mr. M. Boeve (*DLA Piper*)
- Mr. J.P. Broekhuizen (*Kennedy van der Laan*)
- Mr. A.M.F. Hakvoort
- Mr. W.J. Horsten (*Linklaters*)
- Mr. J.A. Jans
- Mr. B.C.G. Jennen (*Linklaters*)
- Prof. mr. dr. E.P.M. Joosen (*Regulatory Counsel Financial Services*)
- Mr. J.S. Kalisvaart (*Loyens & Loeff*)
- Mr. E.L.M. van Kranenburg (*Keijser van der Velden*)
- Mr. S. Kröner-Rosmalen (*Stibbe*)
- Mr. J.L.J.M. van der Meer (*Clifford Chance*)
- Mr. F.F. Nagelkerke (*Norton Rose Fulbright*)
- Prof. mr. R.P. Raas (*Stibbe*)
- Mr. P. Reeser Cuperus (*De Nederlandsche Bank*)

- Mr. T.G. Schoonewille (*Loyens & Loeff*)
- Mr. R.A. Stegeman (*Simmons & Simmons*)

Financiering, zekerheden en insolventie

Hoofddocent:

Mr. M.A. Broeders (*Freshfields*)

Docententeam:

- Mr. M.A. Broeders (*Freshfields*)
- Mr. T.B. de Clerck (*NautaDutilh*)
- Mr. J.E.P.A. van Hooff (*Stibbe*)
- Mr. L.J.J. Kerstens (*Loyens & Loeff*)
- Mr. W.M.T. Keukens (*NautaDutilh*)
- Mr. D. Nijkamp (*Stibbe*)
- Mr. C. Rozeman (*NautaDutilh*)
- Mr. A. Steneker (*Radboud Universiteit*)
- Mr. A.J. Verdaas (*Ronald Verdaas Advocatuur*)
- Mr. E.J.R. Verwey (*Clifford Chance*)
- Mr. dr. R.J. de Weijs (*Houthoff*)
- Mr. B.W. Wijnstekers (*NautaDutilh*)

Informatie- & bewijsvergaring

Hoofddocenten:

Mr. J.W. de Groot (*Houthoff*) (vanaf 1-7-2020)

Mr. R.G.J. de Haan (*Allen & Overy*) (tot 1-7-2020)

Mr. B.T.M. van der Wiel (*Houthoff*) (tot 1-7-2020)

Docententeam:

- Mr. H.J. van der Baan (*Allen & Overy*)
- Mr. N.P. Didden (*Stibbe*)
- Mr. F.W. Gerritzen (*Allen & Overy*)
- Mr. R.F. Groos (*Gerechtshof Den Haag*)
- Mr. J.W. de Groot (*Houthoff*)
- Mr. P.J.B. Heemskerk (*Loyens & Loeff*)
- Mr. drs. J.J. van der Helm (*Gerechtshof Den Haag*)
- Mr. T.R. Hidma (*Rechtbank Overijssel*)
- Dr. R.J.Q. Klomp (*Gerechtshof Amsterdam*)

- Prof. mr. H.B. Krans (*Universiteit Leiden*)
- Mr. A.W. van der Veen (*Houthoff*)
- Mr. A.H. Vermeulen (*Loyens & Loeff*)
- Mr. P.M. Vos (*Stibbe*)
- Mr. G. te Winkel (*Jones Day*)

De Jaarrekening

Hoofddocenten:

Prof. mr. J.B.S. Hijink (*Stibbe*)

Mr. A.N. Krol (*Loyens & Loeff*)

Docententeam:

- P.N. van Berkel, MSc (*JBR Institute*)
- Mr. C.J.A. van Geffen (*Ernst & Young*)
- Mr. drs. P.R. de Geus (Universiteit van Amsterdam)
- Mr. L. In 't Veld (*Stibbe*)
- C.D.J. Koomen MSc MRE (*Deloitte / Nyenrode Business University*)
- Mr. H. Reimers (*PricewaterhouseCoopers Accountants*)
- Mr. L. van de Sandt (*Stibbe*)
- Mr. J. Scholten (*Rijksuniversiteit Groningen*)
- Mr. Q. van Vliet (*Loyens & Loeff*)
- Drs. J. de Vries (*JBR Institute*)
- Mr. T. van Wijngaarden (*Eversheds Sutherland*)

Mededingingsrecht

Hoofddocent

Mr. W. Knibbeler (*Freshfields*)

Medezeggenschapsrecht, cao en overgang van onderneming

Hoofddocent

Mr. A.A. de Jong (*Hogan Lovells*)

Ondernemingsrecht

Hoofddocenten:

Mr. drs. H.H.W. Spruit (*Freshfields*)

Mr. C.M. Stokkermans (*Stokkermans Juridisch Advies*)

Docententeam:

- Mr. D. de Boer (*Stibbe*)
- Mr. R.J. Dekkers (*Stibbe*)
- Mr. J. Fleury (*Clifford Chance*)
- Mr. M.G. de Haan (*Houthoff*)
- Mr. R.B.J. Jansen (*Simmons & Simmons*)
- Mr. T.A. Keijzer (*Erasmus Universiteit Rotterdam*)
- Mr. G.N.H. Kemperink (*Van Doorne*)
- Mr. J.J. Kröner (*Houthoff*)
- Mr. dr. R. Mellenbergh (*Vrije Universiteit*)
- Mr. W.W. de Nijs Bik (*Houthoff*)
- Mr. G. Portier (*Linklaters*)
- Mr. S. Roozendaal (*Allen & Overy*)
- Mr. J.J.A. Sombezki (*Van Doorne*)
- Mr. drs. H.H.W. Spruit (*Freshfields*)
- Mr. C.M. Stokkermans (*Stokkermans Juridisch Advies*)
- Mr. K. Tollenaar (*Houthoff*)
- Mr. M. van Uchelen (*Houthoff*)
- Mr. L.J. Verhoeff (*Simmons & Simmons*)
- Mr. K.A.M. van Vught (*Universiteit Utrecht*)
- Mr. M. Wurfbain (*Simmons & Simmons*)

Bijlage 4 | LFS curriculum 2020

Programma LFS vak Belastingrecht

Dagdeel 1	Basis van de vennootschapsbelasting <ul style="list-style-type: none">▪ Subject▪ Object▪ Vrijstelling(en)▪ Tarief▪ Consolidatie en fiscale eenheid Summiere aandacht voor: <ul style="list-style-type: none">- Totaalwinst versus jaarwinst- Verschillen tussen commerciële winstbepaling en fiscale jaarwinstbepaling	Dagdeel 2	Fiscale aspecten van het Effectenrecht <ul style="list-style-type: none">▪ Dividendbelasting▪ Fiscaal onderscheid tussen eigen en vreemd vermogen▪ Renteaftrek(beperkingen)▪ Deelnemingen/deelnemingsvrijstelling
Dagdeel 3	Fiscaal Ondernemingsrecht <ul style="list-style-type: none">▪ Onderscheid tussen een assetdeal en een sharedeal▪ Fiscale aspecten van fusie en splitsing▪ Internationaal belastingrecht▪ Grensoverschrijdende aspecten van het houden van aandelen versus activa		

Programma Bestuursrecht

Thuisstudie 1	Basiskennis Bestuursrecht Beschrijven wat het verschil is tussen beoordeling door een bestuursorgaan in bezwaar, het administratief beroepsorgaan in administratief beroep, de bestuursrechter in beroep in eerste aanleg en in hoger beroep	Dagdeel 1	Bezwaarschriftprocedure en niet tijdig beslissen <ul style="list-style-type: none">▪ Een (mogelijk) besluit als zodanig herkennen▪ Vaststellen of en zo ja, wanneer sprake is van het niet tijdig nemen van een besluit; hoe kan worden bewerkstelligd dat het bestuursorgaan alsnog een besluit neemt?
Dagdeel 2	Uniforme openbare voorbereidingsprocedure en bezwaarschriftprocedure in onderling verband / schadevergoeding <ul style="list-style-type: none">▪ Vaststellen of u.o.v. procedure van toepassing is▪ Vaststellen of een op de u.o.v. gelijkende procedure van toepassing is (Wro, Wm)▪ Hoe weet je of de u.o.v. dan wel de bezwaarschriftprocedure van toepassing is?▪ Verloop van de u.o.v.-procedure▪ Wat is het verschil tussen horen in het kader u.o.v. en horen op grond van art. 4:7/4:8 Awb?▪ Wie kan er zienswijzen naar voren brengen, binnen welke termijn en op welke manier?▪ Is het mogelijk om pro-forma zienswijzen in te dienen?▪ Wat zijn de gevolgen als ten onrechte pro-forma zienswijzen zijn ingediend?▪ Consequenties van het niet indienen van een zienswijze of van een zienswijze die geen betrekking heeft op bepaalde besluit-onderdelen▪ Betekenis ontwerp-besluit▪ Gevolgen u.o.v. voor eventuele vervolprocedure▪ Gevolgen besluit dat afwijkt van ontwerp-besluit▪ De betekenis kennen van en het onderscheid weten tussen nadeelcompensatie en schadevergoeding	Dagdeel 1	<ul style="list-style-type: none">▪ Vaststellen of, door wie, bij welke instantie en binnen welke termijn tegen een besluit bezwaar kan worden gemaakt▪ Welke regels van de Awb en van bijzondere wetten zijn van toepassing in bezwaar▪ Opstellen van een ontvankelijk (pro-forma) bezwaarschrift conform de vereisten van de Awb, inclusief een verzoek om (proces) kostenvergoeding en de voor de cliënt wenselijke beslissing▪ Inschatten zinvolheid van bezwaar maken▪ Verloop van de procedure▪ Vaststellen tot welk moment voorafgaand aan een (hoor)zitting nog nadere stukken kunnen worden ingediend en beschrijven wat de (mogelijke) consequentie is wanneer stukken buiten de termijn worden ingediend▪ Voorbereiden op de hoorzitting in bezwaar Wie kan ik tegenover mij krijgen?▪ Een inschatting maken van de kans van slagen van het bezwaar en de betekenis daarvan voor de positie van de cliënt▪ Vaststellen of mogelijk een (geschreven of ongeschreven) algemeen beginsel van behoorlijk bestuur is geschonden▪ Beargumenteren of een in te dienen bezwaarschrift tot herroeping, wijziging of vervanging kan leiden en op welke gronden▪ Beoordelen of er relevante informatie beschikbaar is om bezwaar te maken▪ Omgaan met wijzigingsbesluiten tijdens bezwaar▪ Karakter van de heroverweging in bezwaar, in relatie tot de feiten
Thuisstudie 2	Bijzondere wijzen van afdoening en bewijs <ul style="list-style-type: none">▪ Verkorte wijzen van afdoen▪ Bewijsopdracht		

Dagdeel 3	Beroep bij de bestuursrechter <ul style="list-style-type: none">▪ Vaststellen welke (bestuurs)rechter bevoegd is over het bestuurshandelen te oordelen▪ Vaststellen of, door wie, bij welke instantie en binnen welke termijn beroep bij de rechtbank, beroep in eerste en enige aanleg of hoger beroep kan worden ingesteld▪ Welke regels van de Awb en van bijzondere wetten zijn van toepassing in beroep?▪ Welk belang dient het instellen van beroep? Is de cliënt geholpen met een vernietigd besluit?▪ Hoe kan via de beroepsprocedure een oplossing worden bereikt voor het onderliggende conflict?▪ Welke beroepsgronden moeten worden aangevoerd om vernietiging van het besluit te bewerkstelligen?▪ Maak onderscheid tussen gebreken in een besluit die wel en die niet kunnen worden hersteld of gepasseerd▪ Opstellen van een ontvankelijk (pro-forma) beroepschrift conform de vereisten van de Awb, inclusief een verzoek om (proces) kostenvergoeding en voor de cliënt wenselijke dicta▪ Vaststellen of de onderdelenfui, de argumentatieve fui of de bewijsfui tot beperkingen leiden van de mogelijkheden om vernietiging van het besluit te bewerkstelligen en met het oog daarop bepaalde gronden of feiten aan te voeren▪ Vaststellen tot welk moment voorafgaand aan de zitting nog nadere stukken kunnen worden ingediend en beschrijven wat de (mogelijke) consequentie is wanneer stukken buiten de termijn worden ingediend▪ Inschatting geven van de kans van slagen van het beroep en van het eindresultaat dat dit uiteindelijk zal opleveren▪ Beargumenteren waarom het beroepschrift tot vernietiging van het besluit moet leiden en op welke gronden▪ Beoordelen of er relevante informatie beschikbaar is om beroep in te stellen
Dagdeel 4	Beroep, hoger beroep en voorlopige voorziening in onderling verband <p><u>Hoger beroep</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ Op welke punten wijkt de rechtsgang in hoger beroep af van die bij de rechtbank?▪ Opstellen van een ontvankelijk (pro-forma) hoger beroepschrift conform de vereisten van de Awb, inclusief de financiële nevenvorderingen▪ Inzet van het hoger beroep: bekrachtiging of vernietiging van de uitspraak. Op welke wijze kan de hoger beroepsrechter het geschil omtrent het bestuursbesluit definitief beslechten?▪ De Brummenleer en de verhouding met incidenteel beroep▪ Wat is de judiciële lus? Wanneer kan deze worden toegepast? Wat is het verschil met de bestuurlijke lus?▪ Hoe om te gaan met de 5-minutenregel bij de ABRvS?▪ De uitspraak in hoger beroep; definitieve geschilbeslechting of vervolprocedure?▪ Wanneer kan de zaak worden verwezen naar een grote kamer en zal een conclusie worden genomen? <p><u>Voorlopige voorziening</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ Vaststellen of sprake is van opschorting van het besluit en of het aanwenden van een rechtsmiddel schorsende werking heeft▪ Vaststellen of de situatie dermate spoedeisend is, dat het nodig is om een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in te dienen bij de voorzieningenrechter▪ Wie kan om een voorlopige voorziening vragen en aan welke eisen moet zijn voldaan?▪ Wat moet worden gevraagd: schorsing of een andere voorlopige voorziening? Wat kan worden gevraagd?▪ Wanneer moet worden aangedrongen op 'telefonisch schorsen'

Dagdeel 3 (vervolg)

- Aangeven of het zinvol is om getuigen of deskundigen te horen op de zitting. Vaststellen of oproeping noodzakelijk is en beschrijven op welke wijze dit dient te geschieden
- Tot welk moment voorafgaand aan een zitting kunnen nadere stukken worden ingediend? Wat zijn de (mogelijke) consequenties wanneer stukken buiten de wettelijke termijn zijn ingediend?
- Indien de bestuursrechter verzoekt om inlichtingen, wie is verplicht hieraan te voldoen en wat zijn de gevolgen bij niet voldoen aan dit verzoek?
- Beschrijven welke mogelijkheden er zijn om inlichtingen wegens vertrouwelijkheid niet te geven of uitsluitend aan de bestuursrechter (bij uitsluiting van de andere partijen) en wat de gevolgen zijn wanneer aan dat verzoek niet wordt voldaan
- Cliënt informeren over de wijze waarop de bestuursrechter een eigen deskundige inschakelt en op welke wijze partijen betrokken zijn bij het deskundigenverslag
- Cliënt informeren over de (on)mogelijkheid van de formele en informele bestuurlijke lus, voor-en nadelen en risico's daarvan
- Om welke redenen en op grond waarvan kan van een zitting worden afgezien?
- Wat te doen bij en na een tussenuitspraak?
- Hoe moet met wijzigingsbesluiten tijdens beroep worden omgegaan?
- Welke vormen van definitieve geschilbeslechting kan de bestuursrechter hanteren? Hoe daar als advocaat mee om te gaan?
- Beschrijven op welke wijze gebreken in een besluit kunnen worden gepasseerd
- Hoe kan om vergoeding van griffierecht, proceskosten en schadevergoeding worden gevraagd? Moet dat in het vernietigingsberoep of kan het daarna ook nog?

Dagdeel 4 (vervolg)

- Opstellen van een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening; welke vereisten stelt de Awb daaraan?
- Uitleggen waarom een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening (mogelijk) eerder zal worden toegewezen in beroep dan in bezwaar
- Cliënt voorlichten over de (on)mogelijkheid van 'kortsluiting'
- Wanneer is een voorlopige voorziening door de bodemrechter aangewezen?
- Vaststellen wanneer een voorlopige voorziening vervalt
- Beoordelen of het nodig is dat een zaak versneld wordt behandeld. Hoe dat te bereiken? Wanneer is het nodig daarnaast een verzoek om een voorlopige voorziening te doen?

Programma klassikale bijeenkomsten Burgerlijk recht

Dagdeel 1	Dagdeel 1 is geen klassikale bijeenkomst, maar bestaat uit de weblectures die een inleiding zijn op het burgerlijk procesrecht en het vermogensrecht	Dagdeel 2	Rechtsingang en hoofdlijnen bewijsrecht <ul style="list-style-type: none">▪ hoofdlijnen bewijsrecht▪ rechtsmacht en bevoegdheid▪ forumkeuze en arbitraal beding (ook aandacht voor het ipr)▪ procesadvies▪ conclusie van antwoord. <p>Het onderwerp bewijsrecht komt terug in het verplichte keuzevak van het tweede jaar, Informatie- en bewijsvergaring.</p>
Dagdeel 3	Rechtsmiddelen en voorlopige voorzieningen <ul style="list-style-type: none">▪ rechtsmiddelen▪ appèl▪ memorie van antwoord▪ pleidooi▪ cassatie▪ kort geding	Dagdeel 4	Arbitrage <ul style="list-style-type: none">▪ voor- en nadelen arbitrage t.o.v. overheidsrechter▪ voor- en nadelen arbitrage t.o.v. bindend advies▪ verloop arbitrageprocedure en bewijsrecht▪ arbitraal kort geding▪ NAI/ICC/LCIA/UNCITRAL e.a. institutionele arbitrages vs ad hoc arbitrages▪ NY Convention
Dagdeel 5	Totstandkoming en uitleg van overeenkomsten, algemene voorwaarden <ul style="list-style-type: none">▪ Letters of intent▪ mededelings- en informatieplichten▪ algemene voorwaarden▪ Share Purchase Agreements	Dagdeel 6	Nakoming en remedies bij niet-nakoming van overeenkomsten <ul style="list-style-type: none">▪ klachtplicht▪ verjaring▪ verzuim

Vervolg programma klassikale bijeenkomsten Burgerlijk recht

Dagdeel 7	Schade en causaal verband <ul style="list-style-type: none">▪ berekening van schade▪ causaliteit en toepassing omkeringsregel▪ relativiteit▪ rechtsgronden voor schadevergoeding, in het bijzonder onrechtmatige daad▪ WCAM▪ IPR vraagstukken bij onrechtmatige daad	Dagdeel 8	Beslag- en executierecht <ul style="list-style-type: none">▪ wanneer, waarop en waarom▪ aansprakelijkheidsrisico's▪ feitelijke aanpak (verzoekschrift, deurwaarder)▪ opheffings kort geding▪ procesgaranties
Dagdeel 9	Verkrijging en verlies van goederen, vestiging van beperkte (zekerheids) rechten <ul style="list-style-type: none">▪ overdracht van goederen▪ overdracht onder voorwaarde (eigendomsvoorbehoud e.d.)▪ bescherming van de verkrijger tegen beschikkingsonbevoegdheid van de vervreemder▪ goederenrechtelijke zekerheidsrechten (vestiging, inhoud en uitwinning)▪ uitleg in het goederenrecht	Dagdeel 10	Hoofdpijnen insolventierecht <ul style="list-style-type: none">▪ soorten insolventieprocedures▪ rechtsmacht en bevoegdheid▪ hoofdrolspelers▪ belangrijkste gevolgen (beschikkingsbevoegdheid e.d.)▪ invloed insolventie op lopende overeenkomsten▪ pauliana en verrekening▪ positie separatisten

Programma Thuisstudiemodules Burgerlijk recht

Dagdeel 1	A: Aard en opzet van het vermogensrecht <ul style="list-style-type: none">▪ vermogensrechtelijke begrippen en uitgangspunten▪ gelaagde structuur BW en de uitwerking daarvan in concrete casus▪ samenhang verbintenissen- en goederenrecht▪ dwarsverbanden tussen de verschillende boeken van het BW (aan de hand van bijvoorbeeld art. 1:88 BW) en tussen het BW en andere wetten, in het bijzonder Rv en Fw B: Inleiding burgerlijk procesrecht <ul style="list-style-type: none">▪ opzet van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en andere procesrechtelijke regelgeving;▪ hoofdlijnen van dagvaardings- en verzoekschriftprocedure;▪ hoedanigheid van procespartijen;▪ betekening;▪ forumkeuze;▪ rechtsmacht	Dagdeel 2	Rechtsingang en hoofdlijnen bewijsrecht <ul style="list-style-type: none">▪ dagvaardingsprocedure in eerste aanleg▪ proceskosten en wettelijke rente▪ incidenten
Dagdeel 3	Rechtsmiddelen en voorlopige voorzieningen <ul style="list-style-type: none">▪ verzet▪ procedure in hoger beroep	Dagdeel 4	Arbitrage geen thuisstudie
Dagdeel 5	Totstandkoming en uitleg van overeenkomsten, algemene voorwaarden <ul style="list-style-type: none">▪ wilsovereenstemming▪ nietigheid en vernietigbaarheid▪ precontractuele fase▪ rechtskeuze	Dagdeel 6	Nakoming en remedies bij niet-nakoming van overeenkomsten <ul style="list-style-type: none">▪ nakoming▪ ontbinding▪ opschorting (incl. retentierecht)▪ samenloop▪ rechtsgronden
Dagdeel 7	Schade en causaal verband geen thuisstudie	Dagdeel 8	Beslag- en executierecht <ul style="list-style-type: none">▪ grijs/zwart maken▪ procedure en termijnen, ihb bij derdenbeslag▪ omvang derdenbeslag, medebeslagleggers▪ sequestratie
Dagdeel 9	Verkrijging en verlies van goederen, vestiging van beperkte (zekerheids) rechten geen thuisstudie	Dagdeel 10	Hoofdlijnen insolventierecht geen thuisstudie

Programma LFS vak Financieel toezichtrecht

Thuisstudie blok 1	Inleiding effectenrecht <ul style="list-style-type: none">▪ De wet op het financieel toezicht en de lagere regelgeving die daarbij hoort▪ De Europese context van het financieel toezichtrecht▪ De verschillende toezichthouders, DNB, AFM en de ECB▪ De doelstellingen van het financieel toezichtrecht	Thuisstudie blok 2	Aanbiedingen van effecten (primaire markt) <ul style="list-style-type: none">▪ Wat is een effect▪ De betekenis en reikwijdte van afdeling 5.1 Wft:<ul style="list-style-type: none">- wanneer is sprake van een prospectusplicht?- het onderscheid tussen het aanbieden van effecten aan het publiek en toelating tot de handel- de wettelijke uitzonderingen en vrijstellingen van de prospectusplicht- het wildwest bordje- de bevoegde toezichthouder voor het goedkeuren van het prospectus- hoe de inhoud van een prospectus moet worden bepaald- de betekenis van de Prospectusverordening 2004- de ontwikkelingen op het gebied van het prospectustoezicht (de Prospectusverordening 2017)
Thuisstudie en klassikaal blok 3	Financieel toezicht in de ondernemingsrechtpraktijk <ul style="list-style-type: none">▪ De regelingen en het toezicht op overnames in de financiële sector▪ De personentoetsing in de financiële sector▪ Het beloningsbeleid in de financiële sector▪ In welke gevallen is toestemming nodig (van DNB of ECB) voor een overname in de financiële sector?▪ Welke procedure geldt hier voor?▪ Welke personen zijn in de financiële sector onderworpen aan een personentoetsing?▪ Hoe en waar is dit geregeld?▪ Waarop wordt voor wie getoetst?▪ Welke impact heeft personentoetsing op benoemingen?▪ Op welke wijze en waar is het beloningsbeleid in de financiële sector geregeld?	Dagdeel 1	Toepassing van het financieel toezichtrecht <p>De nadruk ligt op het kunnen toepassen van de opgedane kennis van en het tonen van inzicht in (de hoofdlijnen van het) financieel toezichtrecht op casusposities.</p> <p>Aan de hand van een casus -van een fictieve opdrachtgever- gaan de deelnemers de opgedane theorie in de praktijk brengen. Zij zijn opgedeeld in drie subgroepen die elk een onderdeel van de casus voorbereiden. Elke subgroep bereidt gezamenlijk de bijeenkomst voor, d.m.v. het opstellen van een powerpointpresentatie die ze tevoren inleveren.</p> <p>De klassikale bijeenkomst heeft het doel ervoor te zorgen dat de subgroepen elkaar informeren over de deelvraag van de fictieve opdrachtgever die zij voorbereid hebben. Daarnaast is het doel dat de fictieve opdrachtgever uit de casus middels de drie presentaties optimaal geïnformeerd wordt over zijn vragen.</p>

Programma Financiering, zekerheden en insolventie

Dagdeel 2	Wederkerige overeenkomsten, in het bijzonder kredietovereenkomsten, en persoonlijke zekerheden: <ul style="list-style-type: none">▪ Wat zijn de rechtsgevolgen van art. 37, 39 en 40 Fw?▪ Toepassing van de algemene bankvoorwaarden in een concrete zaak.▪ Kunnen, en zo ja op welke wijze, kredieten-faciliteiten rechtsgeldig worden opgezegd?▪ Is een rechtsgeldige bankgarantie, borgtocht of hoofdelijkheid tot stand gekomen?▪ Kan een schuldeiser aanspraak maken op betaling onder een bankgarantie, borgtocht of hoofdelijkheid en wat zijn daarvan de gevolgen?	Dagdeel 3	Pand, hypotheek en eigendomsvoorbehoud: <ul style="list-style-type: none">▪ Welke verschillende kredietvormen (lening, rekening-courantkrediet, debiteuren- en voorraadfinanciering) zijn er en wat zijn en de juridische aspecten van elke kredietvorm?▪ Is aan een vordering voorrang verbonden?▪ Is een pandrecht op vorderingen en roerende zaken, niet-registergoederen, rechtsgeldig tot stand gekomen en is een hypotheekrecht op een registergoed rechtsgeldig tot stand gekomen?▪ Wat zijn de bevoegdheden van pand- en hypotheekhouders in faillissement dan wel surseance van betaling?▪ Wat is de positie van de fiscus in verhouding tot de pandhouder met betrekking tot bodemzaken?▪ Is een rechtsgeldig eigendomsvoorbehoud tot stand gekomen?▪ Wat is de positie van leveranciers met een eigendomsvoorbehoud?▪ Op welke wijze komt een afkoelingsperiode tot stand en hoe wordt deze verlengd en wat zijn de juridische gevolgen van een afkoelingsperiode?
Dagdeel 4	Verhaalsbenadeling en verrekening: <ul style="list-style-type: none">▪ Is er sprake van een paulianeuze rechtshandeling?▪ Is een wederpartij van een schuldenaar in en buiten een insolventieprocedure bevoegd tot verrekening?▪ Wat zijn de gevolgen van een faillissement voor een door de schuldenaar gegeven (en nog niet afgeronde) betalingsopdracht?▪ Dient een op de bankrekening van de gefailleerde ontvangen betaling aan de curator te worden afgedragen?▪ Welke vereisten gelden voor de bevoegdheid van de curator om een vordering op grond van onrechtmatige daad ten behoeve van de gezamenlijke schuldeisers in te stellen?▪ Is er sprake van selectieve betaling die leidt tot aansprakelijkheid van betrokken partijen?	Dagdeel 5	Positie van vennootschapsorganen en aansprakelijkheden: <ul style="list-style-type: none">▪ Wat zijn de rechtsgevolgen van het faillissement en van surseance van betaling voor de bevoegdheden van de organen van een rechtspersoon?▪ Is er sprake van aansprakelijkheid van bestuurders op grond van artikel 2:9 BW, 2:138/248 BW en/of artikel 6:162 BW?▪ Is er sprake van aansprakelijkheid van commissarissen of aandeelhouders van de failliete vennootschap, zowel jegens schuldeisers als jegens de boedel?

Programma Informatie- en bewijsvergaring

Dagdeel 1	Inleiding informatie- en bewijsvergaring <ul style="list-style-type: none">▪ Algemene inleiding▪ Informatie- en bewijsvergaring binnen de LFS opleiding▪ Relevantie voor procespraktijk▪ Mogelijkheden voor advocaat om aan informatie en bewijs te komen▪ Bewijsvergaring in het algemeen▪ Vrije bewijsleer▪ Bewijsovereenkomst	Dagdeel 2	Stellen, betwisten en bewijslastverdeling <ul style="list-style-type: none">▪ Plichten en uitgangspunten▪ Stellen, betwisten en bewijslastverdeling▪ Welk bewijsrecht is van toepassing op een door buitenlands recht beheerste vordering▪ Omkeringsregeling▪ Tegen(deel)bewijs▪ Bewijswaardering▪ Bewijsaanbod
Dagdeel 3	Bewijsvergaring <ul style="list-style-type: none">▪ Exhibitie▪ Bewijsbeslag▪ Voorlopig getuigenverhoor▪ Voorlopig deskundigenbericht▪ Voorlopige plaatsopneming▪ Bijzondere wijzen van bewijsvergaring (Wob, enquête, Wbp, deelgeschillenprocedure, tuchtklacht accountant)▪ Mogelijkheden voor partij om informatie in te winnen met als doel de tenuitvoerlegging van een rechterlijke uitspraak mogelijk te maken▪ Bewijsvergaring in buitenland ten behoeve van Nederlandse procedure▪ Bewijsvergaring in Nederland ten behoeve van buitenlandse procedure▪ Rogatoire commissie▪ Section 1782 U.S.C., mogelijkheid om discovery in US in te zetten ten behoeve van Nederlandse procedure▪ Bewijs in arbitrage, kort geding en verzoekschriftprocedure	Dagdeel 14	Bewijslevering en grenzen aan bewijsvergaring en -levering <ul style="list-style-type: none">▪ Bewijslevering▪ Inbrengen van bewijsmiddelen▪ Bewijsaanbod▪ Grenzen bij zelfstandig bewijs vergaren door rechter▪ Proces-verbaal▪ Grenzen aan bewijsvergaring▪ Geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht▪ Onrechtmatig verkregen bewijs▪ Confraternale correspondentie▪ Aandacht voor examen

Programma De Jaarrekening

Dagdeel 1	Financial Mindmap <ul style="list-style-type: none">▪ Fundamentele bewegingen van finance begrijpen▪ Finance begrijpen door zelf met de Financial Mindmap aan de slag te gaan▪ Systematisch analyseren jaarrekeningen op basis van een stappenplan▪ Oefenen met jaarrekeninglezen	Dagdeel 2	Financial Mindmap <ul style="list-style-type: none">▪ Fundamentele bewegingen van finance begrijpen▪ Finance begrijpen door zelf met de Financial Mindmap aan de slag te gaan▪ Systematisch analyseren jaarrekeningen op basis van een stappenplan▪ Oefenen met jaarrekeninglezen
Dagdeel 3	Administratie en jaarrekening, totstandkoming en openbaarmaking jaarrekening en kapitaalbescherming <ul style="list-style-type: none">▪ De regelgeving voor de diverse onderdelen van de jaarrekening▪ Vereisten aan de jaarrekening▪ Kapitaalbeschermingsregels▪ Procedure omtrent opmaken, vaststellen en openbaar maken jaarrekening▪ Rol van de organen van een vennootschap;▪ Rol accountant▪ Functie bestuursverslag	Dagdeel 14	Inrichting van de jaarrekening; rechtsvorderingen en aansprakelijkheid <ul style="list-style-type: none">▪ Welke regels in het jaarrekeningenrecht zijn bij welke omvang van onderneming van toepassing▪ Vrijstellingen en aansprakelijkheden▪ Organisatie van openbaar belang▪ Corporate governance verslag▪ Jaarrekeningprocedure bij de Ondernemingskamer▪ Tuchtrect van accountants▪ Regels voor financiële verslaggeving

Programma Ondernemingsrecht

Dagdeel 1	Rechtspersonen en vermogen <ul style="list-style-type: none">▪ Inleiding NV/BV (korte recap thuisstudie)▪ Begrip aandeel (met nadruk op kapitaal-aspecten)▪ Kapitaal en vermogen; terminologie▪ Onderscheid eigen vermogen versus vreemd vermogen▪ Financiële aspecten van soorten aandelen (waaronder gewone aandelen en preferente aandelen)▪ Uitgifte van aandelen▪ Levering van aandelen▪ Blokkeringsregelingen▪ Storting en inbreng op aandelen (bij oprichting en daarna)▪ Bijeenbrengen van kapitaal; storting en inbreng▪ Nachgründung en financiële steunverlening▪ Uitkeringen aan aandeelhouders (inclusief aansprakelijkheidsrisico's)▪ Inkoop en eigen aandelen▪ Kapitaalvermindering	Dagdeel 2	Aandeelhouders <ul style="list-style-type: none">▪ Soorten aandelen met nadruk op governance aspecten (waaronder gewone aandelen, preferente aandelen, prioriteitsaandelen, letteraandelen, stemrechtloze aandelen en winstrechtloze aandelen)▪ Algemene vergadering van aandeelhouders▪ Het bijeenkomen en functioneren van de AvA▪ Bevoegdheden van de AvA▪ Instructiebevoegdheid (inclusief aansprakelijkheidsrisico's)▪ (andere) doorbraak van aansprakelijkheid▪ 403-verklaringen en aansprakelijkheid in concernverband▪ Rechten en verplichtingen van individuele aandeelhouders▪ Certificering van aandelen (inclusief verschillen met stemrechtloze aandelen)▪ Aandeelhouders- en stemovereenkomsten (inclusief verhouding tot statuten)▪ Wettelijke geschillenregeling▪ Wanbeleid/enquêterecht
Dagdeel 3	Bestuur en toezicht en besluitvorming <ul style="list-style-type: none">▪ Bestuur (inclusief one-tier board)▪ Raad van commissarissen▪ Benoeming, schorsing en ontslag▪ Bezoldiging▪ Taken en taakverdeling, tegenstrijdig belang▪ Wetsvoorstel bestuur en toezicht rechtspersonen▪ Doeloverschrijding en vennootschappelijk belang▪ Inrichting en functioneren▪ Civielrechtelijke aansprakelijkheid (inclusief onrechtmatige daad en afgeleide schade; interne en externe aansprakelijkheid; collectieve verantwoordelijkheid en individuele disculpatie)▪ Decharge▪ Strafrechtelijke aansprakelijkheid▪ Corporate governance▪ Structuurregime▪ Besluitvorming (geldigheid van besluiten)▪ Vertegenwoordiging	Dagdeel 4	Fusies en overnames <ul style="list-style-type: none">▪ Verschillende fusievormen (en splitsing)▪ Koopprijs en waardering van aandelen▪ SPA / overnamecontracten▪ Onderzoeks- en informatieverplichtingen▪ Due intelligence (soorten en betekenis voor het contract)▪ Conformiteitsbeginsel▪ Garanties en vrijwaringen▪ Uitleg van contracten▪ Niet-ontbindingsclausules▪ Escrow

Programma Medezeggenschapsrecht webmodule

Dagdeel 1	Instelling Ondernemingsraad <ul style="list-style-type: none">▪ Wanneer verplicht▪ Centrale Ondernemingsraad▪ Onderdeelcommissies▪ Overleg in kleinere onderneming▪ Algehele gang van zaken overleg OR	Dagdeel 2	Adviesrecht Ondernemingsraad art. 25 WOR <ul style="list-style-type: none">▪ Onderwerpen▪ Gang van zaken adviestraject▪ Procedure / beroep
Dagdeel 3	Medezeggenschap <ul style="list-style-type: none">▪ Instemmingsrecht art. 27 WOR▪ Advies benoeming/ontslag bestuurder art. 30 WOR▪ Informatierecht art. 31 WOR	Dagdeel 4	Arbeidsrechtelijke gevolgen van overgang van onderneming <ul style="list-style-type: none">▪ Achtergrond▪ Artikelsgewijze bespreking▪ (Europese) jurisprudentie▪ Wijziging arbeidsvoorwaarden▪ Ontslag in verband met overgang van onderneming
Dagdeel 5	De SER fusiegedragsregels <ul style="list-style-type: none">▪ Achtergrond▪ Hoe werkt het?▪ Sancties		

Programma Mededingingsrecht webmodule

Dagdeel 1	Kartelverbod en misbruik marktpositie <ul style="list-style-type: none">▪ Afspraak▪ Doelbeperking of gevolgbeperking▪ Merkbaarheid▪ Onderscheid horizontale en verticale overeenkomsten▪ Groepsvrijstellingen▪ Individuele uitzonderingen	Dagdeel 2	Handhaving door autoriteiten <ul style="list-style-type: none">▪ Commissie, nationale autoriteiten▪ Bedrijfsbezoeken, bevoegdheden toezichthouders▪ Administratieve procedure, punten van bezwaar▪ Clementie▪ Beroep
Dagdeel 3	Civiele handhaving <ul style="list-style-type: none">▪ Conversie en partiële nietigheid▪ Voorlopige voorzieningen▪ Schadevergoeding, follow-on claims▪ Passing-on en procedurele verweren	Dagdeel 4	Europees concentratietoezicht <ul style="list-style-type: none">▪ Concentratie (inclusief joint ventures)▪ Bevoegdheid, omzetberekening▪ Eerste fase, tweede fase▪ Materiële toets: SLC▪ Remedies
Dagdeel 5	Nederlands concentratietoezicht <ul style="list-style-type: none">▪ Melding, vergunningaanvraag▪ Wijziging van zeggenschap▪ Verbintenissen▪ Concentraties en de gezondheidszorg▪ Ontheffingen▪ Rechtsbescherming		

Law Firm School

accelerate to the right level